

Vergaderjaar 2013–2014

33 890

Besluit van 12 februari 2014 tot wijziging van diverse besluiten in verband met een herziening van de organisatie en financiering van de ondersteuning van leerlingen in het basisonderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, voortgezet onderwijs en beroepsonderwijs

Nr. 2

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 8 april 2014

Binnen de vaste commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap hebben enkele fracties de behoefte om vragen en opmerkingen voor te leggen over de brief van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap d.d. 7 maart 2014 inzake de wijziging van diverse besluiten in verband met passend onderwijs (Kamerstuk 33 890, nr. 1). Bij brief van 7 april 2014 heeft de Staatssecretaris deze beantwoord. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Wolbert

De adjunct-griffier van de commissie,
Verstraten

Inhoudsopgave	blz.
I Vragen en opmerkingen uit de fracties	2
Algemeen	2
Nota van Toelichting	2
Hoofdstuk 1. Nadere voorschriften per onderdeel	2
§1.1 Ontwikkelingsperspectief	2
§1.2 Deskundigen verbonden aan het samenwerkingsverband	3
§1.3 Landelijke geschillencommissie passend onderwijs	4
§1.4 Het orthopedagogisch-didactisch centrum	4
§1.5 Op overeenstemming gericht overleg over personele gevolgen	4
§1.7 Bekostiging	4
Hoofdstuk 3. Uitvoering, handhaving en administratieve lasten	5
§3.1 Uitvoering en handhaving	5
§3.2 Administratieve lasten	5
II Reactie van de Staatssecretaris	6

I Vragen en opmerkingen uit de fracties

Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorgenomen besluit. Zij stellen daarbij voorop dat de uitwerking van het nieuwe stelsel van passend onderwijs de leerling en waartoe deze in staat is, centraal stelt. Met dat uitgangspunt in het achterhoofd stellen de voornoemde leden de volgende vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van het besluit tot wijziging van diverse besluiten in het kader van passend onderwijs. De leden zijn voorstanders van op maat gesneden onderwijs voor alle – van kwetsbare tot hoogbegaafde – leerlingen.

De leden van de SP-fractie zijn bezorgd over de invoering van de wet passend onderwijs. Niet alleen is invoering onder de huidige omstandigheden onverstandig vanwege de grote onduidelijkheid onder leraren, ook veel schoolleiders geven aan nog niet klaar te zijn voor de invoering. De leden vragen waarom de Staatssecretaris geen onderzoek heeft gedaan naar het draagvlak onder leraren en ouders voor passend onderwijs. Dat was immers een belangrijke aanbeveling van de Commissie Dijsselbloem: zorg voor draagvlak. De leden zijn voorts van mening dat het passend onderwijs op dit moment niet op een zorgvuldige wijze kan worden ingevoerd. Zij vragen op zijn minst of uitstel tot de mogelijkheden behoort en in hoeverre scholen de mogelijkheid behouden om hun eigen beleid te voeren. Daarnaast stellen zij nog enkele vragen.

Nota van Toelichting

Hoofdstuk 1. Nadere voorschriften per onderdeel

§1.1 Ontwikkelperspectief

De leden van de VVD-fractie vragen of zij het goed lezen dat in het ontwikkelingsperspectief ook niet-kindgebonden factoren worden meegenomen. Betekent dit dat een leerling die zich thuis niet in een stimulerende omgeving bevindt een lager ontwikkelingsperspectief kan

worden aangemeten door het bevoegd gezag? Wie biedt hier tegenwicht aan een te eenzijdige blik van de docent, zo vragen de voornoemde leden. Daarnaast vragen de leden of het klopt dat het ontwikkelingsperspectief gebaseerd kan zijn op louter eerder meegegeven gegevens, zoals een onderwijskundig-rapport. Is het niet noodzakelijk dat het bevoegd gezag zelf een eigen onderzoek verricht? Hoe verhoudt het volgen en evalueren van het ontwikkelingsperspectief zich tot het invoeren en gebruiken van een leerlingvolgsysteem? Kunnen deze twee opdrachten aan het onderwijs ook door docenten gecombineerd worden binnen één systeem? En zorgt de overheid hiermee voor extra administratieve lasten, zo vragen zij.

De leden van de PvdA-fractie vragen hoe de motie van het lid Ypma¹ over instemmingsrecht van ouders op het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief in dit besluit is geregeld. In het besluit wordt het instemmingsrecht van ouders niet genoemd. Hoe heeft de Staatssecretaris het instemmingsrecht vormgegeven en vastgelegd? Waarom is het instemmingsrecht niet geregeld in dit besluit, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie vragen wat het verfijnen van het ontwikkelingsperspectief kan betekenen. Welke brandbreedte wordt bedoeld met verfijnen? Kan het daarbij bijvoorbeeld gaan om een compleet ander schooltype? Zo ja, op welke wijze moet daarover verantwoording worden afgelegd door de school, zo vragen deze leden.

§ 1.2 Deskundigen verbonden aan het samenwerkingsverband

De leden van de VVD-fractie constateren dat mbo's² niet verplicht deel uit maken van de samenwerkingsverbanden. Hoe wordt bij hen de samenstelling van de deskundigencommissie vorm gegeven? Kunnen zij van dezelfde deskundigen gebruik maken als de samenwerkingsverbanden? Zo niet, hoe doen zij dat dan? Is het juist dat in het mbo expertise in het kader van passend onderwijs in sommige gevallen moet worden aanbesteed? Zo ja in hoeverre is dat gewenst?

Het besluit stelt vast welke deskundigen mogelijk in de commissie kunnen worden opgenomen. Het tweede lid kan een maatschappelijk werker zijn. De leden vragen waarom daarvoor is gekozen, terwijl op het gebied van onderwijsondersteuning deze beroepsgroep niets aan te vullen heeft. Wanneer het gaat over gedragsproblemen is de psycholoog al onderdeel van de deskundigencommissie. De keuze voor de orthopedagoog wordt uitgebreid toegelicht, maar dat geldt niet voor de maatschappelijk werker. Wat deze leden betreft wordt de maatschappelijk werker dan ook niet op deze wijze betrokken binnen het stelsel passend onderwijs.

Ten aanzien van de orthopedagoog vragen de voornoemde leden of deze voldoende kennis van hoogbegaafdheid heeft, nu de wet naar aanleiding van de motie van het lid Straus³ wordt aangepast. De leden van de geschillencommissie mogen voorts niet gelieerd zijn aan school of instelling. Mogen zij wel verbonden zijn aan het gezin waaruit het kind afkomstig is?

Mocht het bevoegd gezag afwijken van het oordeel van de commissie en wanneer dat volgens ouders op onvolledige of onjuiste manier beargumenteerd is, welke rechtsgang staat dan open voor ouders, zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre de precieze taken van de deskundigen worden vastgelegd.

¹ Kamerstuk 31 497, nr. 95.

² mbo: Middelbaar Beroeps Onderwijs.

³ Kamerstuk 31 497, nr. 97.

§1.3 Landelijke geschillencommissie passend onderwijs

De leden van de PvdA-fractie vinden het belangrijk dat een onafhankelijke commissie zich buigt over geschillen tussen ouders en samenwerkingsverbanden. Volgens de motie van het lid Ypma krijgen ouders instemmingsrecht op het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief. Wat is de rol van de geschillencommissie bij dit instemmingsrecht, zo vragen de voornoemde leden.

De leden van de SP-fractie onderstrepen het belang van deskundigheid binnen de geschillencommissie. De leden vragen of de Staatssecretaris nog eens kan specificeren welke organisaties nu precies leden voor de geschillencommissie kunnen voordragen en waarom voor deze organisaties wordt gekozen. Bovendien vragen de leden of hier ook gekozen is voor vertegenwoordigers van lerarenorganisaties en of de Staatssecretaris die keuze kan toelichten.

De voornoemde leden vragen of er, wat de Staatssecretaris betreft, grenzen zijn aan doeltreffendheid en redelijkheid van aanpassingen en waar die volgens hem dan precies liggen. De leden vragen ook of scholen zich op enige wijze op die grenzen kunnen beroepen.

§1.4 Het orthopedagogisch-didactisch centrum

De leden van de VVD-fractie onderschrijven het besluit om de Inspectie van het Onderwijs toezicht te laten houden op de kwaliteit van het onderwijs in een opdc⁴. Juist in deze moeilijke omstandigheden en vaak korte termijn zijn de leerlingen gebaat bij een hoge mate van kwaliteit.

De leden van de SP-fractie vragen wat voor de Staatssecretaris de reden is om de voorwaarde op te nemen dat leerlingen bij een school gedurende hoogstens twee jaar een onderwijsprogramma mogen volgen bij een opdc. De leden vragen ook waarom de Staatssecretaris voor leerlingen die langer dan drie maanden een programma bij een opdc volgen specifiek bevoegdheids- en bekwaamheidseisen benoemt. De leden vragen wat precies het verschil is op het gebied van bevoegd- en bekwaamheid ten opzichte van leerlingen met een andere ondersteuning of basisondersteuning.

§1.5 Op overeenstemming gericht overleg over personele gevolgen

De leden van de SP-fractie hebben van meet af aan hun zorgen geuit over de personele gevolgen die invoering van passend onderwijs in het speciaal onderwijs kan hebben. Kan de Staatssecretaris zeggen in hoeverre personeel in het speciaal onderwijs zijn/haar baan behoudt, zo vragen de leden.

§1.7 Bekostiging

De leden van de VVD-fractie vragen waarom alleen het personele deel opgenomen is in dit besluit. Is het voor kleine zelfstandige scholen op deze wijze nog te overzien op welke middelen ze aanspraak kunnen maken, zo vragen zij.

Inzake cluster drie en vier verwijzen de voornoemde leden naar de motie van de leden Elias/Ferrier⁵ inzake overleg en bekostiging van tyltyscholen en vragen hoe het onderhavige besluit zich verhoudt tot bekostiging via het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Is er inmiddels al

⁴ opdc: Orthopedagogisch-didactisch centrum.

⁵ Kamerstuk 33 106, nr. 73.

gesproken over ontschotting? Is inzichtelijk gemaakt op het ministerie dat nu binnen de Onderwijs, Cultuur en Wetenschap-lijnen alles goed geregeld is, maar dat er in de overlap tussen het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport nog veel onduidelijk is voor deze scholen? Kunnen de administratieve lasten voor specifiek deze scholen apart berekend worden en inzichtelijk gemaakt worden, zo vragen deze leden.

De leden van de PvdA-fractie ontvangen signalen dat de groei van het aantal leerlingen vanaf de teldatum (1 oktober 2013) aan het toenemen is. In de toelichting lezen de leden dat er een budget beschikbaar komt voor samenwerkingsverbanden om de groei van het aantal leerlingen vanaf de teldatum te bekostigen. Hoe groot is dit budget? Hoe groot is op dit moment de groei van het aantal leerlingen vanaf de teldatum vragen de voornoemde leden. Wat is de verwachte groei tot 1 augustus 2014? Waar is het budget op gebaseerd (groeïend aantal leerlingen), zo vragen deze leden.

De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris voornemens is om de veranderende geldstromen (bijvoorbeeld van speciaal onderwijs naar de samenwerkingsverbanden) in kaart te brengen. De leden geloven dat op die manier beter inzichtelijk kan worden gemaakt hoe effectief de nieuwe opzet is.

Hoofdstuk 3. Uitvoering, handhaving en administratieve lasten

§3.1 Uitvoering en handhaving

De leden van de VVD-fractie zijn tevreden met het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs op het ontwikkelingsperspectief. Daar wordt niet alleen gekeken naar de aanwezigheid ervan, maar ook naar randvoorwaarden zoals opgenomen in dit besluit. Wordt het toezichtkader van de Inspectie van het Onderwijs hierop nog aangepast en vanaf wanneer is dit besluit de grondslag voor toezicht? Voorts vragen de leden of de inspectie in het toezicht steekproefsgewijs wel kan aantonen of de begeleiding van het perspectief naar tevredenheid geschiedt. Is dat ook een onderdeel van het toezicht? Kijkt de inspectie bijvoorbeeld ook naar de hoeveelheid klachten per samenwerkingsverband, zo vragen zij.

De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd naar de rol van de Inspectie van het Onderwijs ten aanzien van het instemmingsrecht van ouders op het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief. Hoe wordt hier straks op gehandhaafd, zo vragen deze leden.

§3.2 Administratieve lasten

De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre de administratieve lasten zullen toenemen doordat een deel hiervan reeds onderdeel is van het opzetten van de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden. De leden vragen of hierover overlegd is met de samenwerkingsverbanden en of het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ramingen van deze kosten heeft opgesteld alvorens tot deze conclusie te komen. Ook vragen de leden in hoeverre de overgangsregeling precies voorziet in financiële compensatie voor kosten die in de eerste jaren na invoering worden gemaakt in de zin van (extra) administratieve lasten.

II Reactie van de Staatssecretaris

§ 1.1 Ontwikkelingsperspectief

De leden van de VVD-fractie vragen of zij het goed lezen dat in het ontwikkelingsperspectief ook niet-kindgebonden factoren worden meegenomen.

Dit klopt inderdaad. Het ontwikkelingsperspectief moet onderbouwd worden met de belemmerende en bevorderende factoren die het onderwijs aan de leerling beïnvloeden. Dit kunnen ook niet-kindgebonden factoren zijn.

Daarna vragen zij of dit betekent dat een leerling die zich thuis niet in een stimulerende omgeving bevindt een lager ontwikkelingsperspectief kan worden aangemeten door het bevoegd gezag.

Het opstellen van een ontwikkelingsperspectief dient zorgvuldig te gebeuren en daarbij worden alle belemmerende en bevorderende factoren betrokken. Een niet stabiele of niet stimulerende thuissituatie kan inderdaad van dusdanige invloed zijn dat het perspectief van de leerling hierdoor eveneens wordt beïnvloed.

Voorts vragen de leden wie hier tegenwicht biedt aan een te eenzijdige blik van de docent. De leerkracht zal het ontwikkelingsperspectief altijd opstellen in overleg met ouders en als dat kan ook met de leerling en bijvoorbeeld met een intern begeleider of zorgcoördinator of schoolpsycholoog. Daarna stelt het bevoegd gezag het ontwikkelingsperspectief vast.

Ook vragen de leden of het klopt dat het ontwikkelingsperspectief gebaseerd kan zijn op louter eerder meegegeven gegevens, zoals een onderwijskundig rapport en of het niet noodzakelijk is dat het bevoegd gezag zelf een eigen onderzoek verricht.

De eerder meegegeven gegevens, zoals een onderwijskundig rapport, bevatten vaak al voldoende informatie om (na overleg met de ouders) een ontwikkelingsperspectief op te stellen. Als dat nodig is, zal de school aanvullend onderzoek of een observatie doen.

Tot slot vragen de leden van de VVD-fractie hoe het volgen en evalueren van het ontwikkelingsperspectief zich verhoudt tot het invoeren en gebruiken van een leerlingvolgsysteem. En zij vragen of deze twee opdrachten aan het onderwijs ook door docenten gecombineerd kunnen worden binnen één systeem en of de overheid hiermee voor extra administratieve lasten zorgt.

Het volgen en evalueren van het ontwikkelingsperspectief van de leerling gebeurt grotendeels met behulp van de gegevens die het leerlingvolgsysteem oplevert. Er is in dit verband dan ook geen sprake van twee opdrachten aan het onderwijs en evenmin is er sprake van extra administratieve lasten.

De leden van de PvdA-fractie vragen hoe de motie van het lid Ypma over instemmingsrecht van ouders op het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief in dit besluit is geregeld omdat in dit besluit het instemmingsrecht van ouders niet wordt genoemd. Zij vragen hoe de Staatssecretaris het instemmingsrecht heeft vormgegeven en vastgelegd en waarom het instemmingsrecht niet in dit besluit is geregeld.

Het instemmingsrecht van ouders moet worden geregeld in de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs. In deze wetten is nu geregeld dat er met ouders een op overeenstemming gericht overleg over het ontwikkelingsperspectief moet worden gevoerd. Deze bepaling moet eerst worden gewijzigd via een wetswijziging. De procedure om dit in deze wetten te wijzigen, is in gang gezet.

De leden van de SP-fractie vragen wat het verfijnen van het ontwikkelingsperspectief kan betekenen en welke breedte wordt bedoeld met verfijnen. Zij vragen ook of het daarbij bijvoorbeeld kan gaan om een compleet ander schooltype en zo ja, op welke wijze daarover verantwoording moet worden afgelegd door de school.

Over het algemeen wordt op basis van de eerste gegevens van een leerling een inschatting gemaakt van zijn mogelijkheden. Dat kan bijvoorbeeld vmbo/havo of havo/vwo zijn. In de loop van de schoolloopbaan zal dit net als bij andere leerlingen verfijnd worden tot bijvoorbeeld vmbo-t. Afhankelijk van de ontwikkeling van de leerling kan het ontwikkelingsperspectief worden aangepast. De school verantwoordt de keuze onder meer op basis van de gegevens die het leerlingvolgsysteem oplevert.

§1.2 Deskundigen verbonden aan het samenwerkingsverband

De leden van de VVD-fractie vragen naar de samenstelling van de deskundigencommissies in het mbo en of deze commissies gebruik kunnen maken van dezelfde deskundigen als de samenwerkingsverbanden. De leden vragen vervolgens hoe de mbo-instellingen dan de advisering van deskundigen hebben vormgegeven.

In het mbo geldt geen verplichting van een deskundigenadvies zoals bij de samenwerkingsverbanden. Reden hiervoor is dat het samenwerkingsverband de verplichting heeft om advies van deskundigen te vragen bij de beoordeling of een leerling die extra ondersteuning nodig heeft, toelaatbaar is tot het (voortgezet) speciaal onderwijs of het speciaal basisonderwijs. Omdat bij het mbo een verwijzing naar het speciaal onderwijs niet aan de orde is, hoeft het mbo geen deskundigen om advies te vragen zoals dat bij de samenwerkingsverbanden is geregeld. Het mbo moet wel een goede intake houden om de toekomstige mbo-student goed te adviseren over de juiste opleiding, het juiste niveau en de eventuele extra ondersteuning. Omdat een aantal studenten in het mbo direct afkomstig is uit het voortgezet (speciaal) onderwijs is het van belang dat de mbo-instelling op de hoogte is van de extra ondersteuning die een student in het aanleverend onderwijs heeft gekregen. De mbo-instellingen onderkennen het belang van een goede intake en investeren in professionalisering van intakers en begeleiders. Vrijwel alle mbo-instellingen kennen een verdiepende intake waarbij door specialisten (onder andere orthopedagogen) nog specifiekere wordt gekeken naar de ondersteuningsbehoefte.

Voorts vragen deze leden of het inhuren van expertise in het kader van passend onderwijs in sommige gevallen moet worden aanbesteed en in hoeverre dat is gewenst. Ja, mbo-instellingen hebben te maken met een Europese aanbesteding voor producten en diensten die zij willen inkopen. Mbo-instellingen moeten op grond van de Europese aanbestedingsrichtlijnen, in Nederland uitgewerkt in de Aanbestedingswet 2012, bepalen of moet worden aanbesteed. Indien mbo-instellingen aanbesteding ongewenst vinden, kunnen ze de betreffende deskundigen zelf in dienst nemen. Een aantal instellingen heeft dit al gedaan. De MBO Raad heeft al in maart 2012 een oproep gedaan om personeel uit het (v)so in het algemeen en ambulante begeleiders in het bijzonder voorrang te geven bij vacatures in het mbo die gerelateerd zijn aan de zorgstructuur in het mbo. Ook heeft de MBO Raad in regionale bijeenkomsten die begin april zijn gehouden de instellingen opnieuw opgeroepen om waar mogelijk ambulante begeleiders vanuit de vso-scholen aan te stellen. Op deze manier blijft de expertise van het vso ook voor het mbo behouden.

De leden van de VVD-fractie vragen waarom er voor is gekozen dat het tweede lid van de deskundigencommissie bij het samenwerkingsverband

een maatschappelijk werker kan zijn, terwijl op het gebied van onderwijs-ondersteuning deze beroepsgroep niets aan te vullen heeft. De eerste deskundige door wie het samenwerkingsverband zich moet laten adviseren, is een orthopedagoog of een psycholoog. Hiermee is geborgd dat er ten minste een academisch geschoolde deskundige adviseert over de toelaatbaarheid tot het (voortgezet) speciaal onderwijs of tot het speciaal basisonderwijs in relatie tot de ontwikkeling van de leerling. Voor een tweede en eventueel volgende deskundige kan het samenwerkingsverband zelf een keuze maken welke deskundigheid nodig is om een goede beslissing te kunnen nemen over de toelaatbaarheid. Het samenwerkingsverband kan er daarbij voor kiezen om zich te laten adviseren door een maatschappelijk werker. Een maatschappelijk werker kijkt hoe de leerling met andere leerlingen leert, omgaat en opgroeit. Dit kan van waarde zijn bij de beoordeling of een leerling tot het speciaal onderwijs wordt toegelaten.

Ten aanzien van de orthopedagoog vragen de voornoemde leden of deze voldoende kennis van hoogbegaafdheid heeft, nu de wet naar aanleiding van de motie van het lid Straus⁶ wordt aangepast. De taak van de deskundigen die aan het samenwerkingsverband zijn verbonden, is te adviseren over de toelaatbaarheid van een leerling tot het (v)so of het sbao. Bij een leerling die hoogbegaafd is zonder bijkomende problematiek zal deze advisering naar verwachting niet aan de orde zijn. Voor deze hoogbegaafde leerlingen zal de reguliere school haar onderwijsaanbod moeten afstemmen op de leerling door bijvoorbeeld het verrijken of het versnellen van de leerstof. Bij de hoogbegaafden waarvoor speciaal onderwijs het meest passend is, is altijd sprake van bijkomende problematiek. In dat geval is een orthopedagoog voldoende deskundig om over een toelaatbaarheid tot het (voortgezet) speciaal onderwijs te adviseren. Hierbij is het mogelijk om een tweede deskundige met kennis over hoogbegaafdheid mee te laten adviseren.

De leden van de VVD-fractie vragen in dit verband naar de samenstelling van de geschillencommissie. Zij vragen of de leden van de geschillencommissie verbonden mogen zijn aan het gezin waaruit het kind afkomstig is. De geschillencommissie moet onpartijdig zijn. Bij de keuze voor de samenstelling van de commissie die het verzoek behandelt, dient hiermee rekening te worden gehouden. Tevens zal in het reglement worden opgenomen dat partijen bij het geschil de mogelijkheid krijgen om een verzoek tot wraking of verschoning van leden van de commissie in te dienen op grond van feiten of omstandigheden waardoor de onpartijdigheid van de geschillencommissie in het gedrang zou kunnen komen. De leden van de VVD-fractie vragen tot slot welke rechtsgang open staat voor ouders wanneer het bevoegd gezag mocht afwijken van het oordeel van de commissie en wanneer dat volgens ouders op onvolledige of onjuiste manier beargumenteerd is.

Ouders kunnen bezwaar maken tegen het besluit van het bevoegd gezag en dat zij het geschil kunnen voorleggen aan de rechter.

De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre de precieze taken van de deskundigen worden vastgelegd.

De taak van de deskundigen is vastgelegd in de wet passend onderwijs. De wettelijk omschreven taak van de deskundigen is het samenwerkingsverband te adviseren over de toelaatbaarheid van leerlingen tot het onderwijs aan een speciale school voor basisonderwijs of tot het (voortgezet) speciaal onderwijs.

---

⁶ Kamerstuk 31 497, nr. 97.

§1.3 Landelijke geschillencommissie passend onderwijs

De leden van de PvdA-fractie vragen wat de rol is van de geschillencommissie bij het instemmingsrecht voor ouders op het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief.

Het instemmingsrecht op het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief is nog niet bij wet geregeld. In het wetsvoorstel dat op dit moment hiertoe in voorbereiding is, wordt ook de rol van de geschillencommissie meegenomen.

De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris nog eens kan specificeren welke organisaties nu precies leden voor de geschillencommissie kunnen voordragen en waarom voor deze organisaties wordt gekozen. Bovendien vragen de leden of hier ook gekozen is voor vertegenwoordigers van lerarenorganisaties en of de Staatssecretaris die keuze kan toelichten.

De leden van de commissie worden benoemd op een gezamenlijke en bindende voordracht van de landelijke ouder-, gehandicapten-, patiënten en sectororganisaties gezamenlijk. Omdat ouders en schoolbesturen de betrokken partijen zijn bij de geschillen die kunnen worden voorgelegd, is voor deze organisaties gekozen.

De voornoemde leden vragen vervolgens of er, wat de Staatssecretaris betreft, grenzen zijn aan doeltreffendheid en redelijkheid van aanpassingen en waar die volgens hem dan precies liggen.

Wat «doeltreffende aanpassingen» zijn die geen «onevenredige belasting» vormen voor het bevoegd gezag van de school, hangt af van verschillende factoren. Per individuele leerling met een extra ondersteuningsbehoefte moet dit worden bekeken. Aanpassingen zoals bijvoorbeeld een aangepaste stoel of een set vergrote boeken zijn aanpassingen die naar verwachting in redelijkheid kunnen worden georganiseerd. Ook bijvoorbeeld voorzieningen van het UWV vallen onder de redelijke aanpassingen. Is een ingrijpende verbouwing van de school noodzakelijk, dan kan geoordeeld worden dat het een onevenredige belasting is.

De leden van de SP-fractie vragen tenslotte of scholen zich op enige wijze op die grenzen kunnen beroepen.

Scholen kunnen het College voor de Rechten van de Mens vragen hun beleid te toetsen (een «oordeel over eigen handelen»). Daarnaast geeft het College voorlichting aan onderwijsinstellingen over de eisen die de wet stelt.

§1.4 Het orthopedagogisch-didactisch centrum

De leden van de SP-fractie vragen wat voor de Staatssecretaris de reden is om de voorwaarde op te nemen dat leerlingen maximaal twee jaar een onderwijsprogramma mogen volgen op een opdc.

Het tijdelijk onderwijs volgen op een opdc moet gericht zijn op de terugkeer van de leerling in het reguliere voortgezet onderwijs en het opdc is geen aparte schoolsoort. Het betreft immers leerlingen die in staat zijn om een regulier onderwijsdiploma te halen. De inspectie constateerde eerder in het rapport «Opdc's in het bestel: verslag van een casestudy» dat de verblijfsduur van leerlingen in een opdc nu te lang is. Met deze voorwaarde wordt tegemoet gekomen aan het aandachtspunt zoals door de inspectie is gesignaleerd.

Daarna vragen de leden van de SP-fractie waarom de Staatssecretaris voor leerlingen die langer dan drie maanden onderwijs volgen op een opdc de bevoegd- en bekwaamheidseisen specifiek benoemt en wat het verschil is met de bevoegd- en bekwaamheid ten opzichte van andere leerlingen met extra ondersteuning.

Voor alle leerlingen in het onderwijs met of zonder een vorm van ondersteuning, geldt dat zij onderwijs moeten krijgen van bevoegde en

bekwame docenten. Dit geldt vanzelfsprekend ook voor leerlingen in een opdc. Voor leerlingen die een onderwijsprogramma korter dan drie maanden volgen op een opdc is het ook toegestaan dat het personeel voldoet aan de bevoegd- en bekwaamheidseisen voor het primair onderwijs (en daarmee het (voortgezet) speciaal onderwijs). Reden hiervoor is dat de vaardigheden die in deze eerste drie maanden van docenten op een opdc worden gevraagd, over het algemeen meer betrekking hebben op de algemeen pedagogische taak dan op het onderwijsprogramma van het voortgezet onderwijs. Deze leerlingen moeten in eerste instantie weer tot leren worden gebracht. Bij langer verblijf wordt het steeds meer van belang om het onderwijsprogramma van het voortgezet onderwijs te volgen. Doel is immers om de leerling te laten terugkeren in het regulier voortgezet onderwijs, dus is het zaak dat zo veel mogelijk wordt aangesloten bij het reguliere onderwijsprogramma. Daarvoor zijn bevoegde en bekwame docenten een noodzakelijke voorwaarde.

§1.5 Op overeenstemming gericht overleg over personele gevolgen

De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris kan zeggen in hoeverre personeel in het speciaal onderwijs zijn/haar baan behoudt. De bepaling die nu in de AMvB passend onderwijs is opgenomen, is een uitwerking van het tripartiet akkoord personele gevolgen die voortvloeien uit het verleggen van geldstromen. Met de invoering van passend onderwijs worden geldstromen verlegd van schoolbesturen (v)so, regionale expertisecentra (rec's) en regulier onderwijs naar de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Het gaat daarbij met name om de totale geldstroom naar de rec's (de rec's worden opgeheven) en de geldstroom ambulante begeleiding. Deze verlegging van geldstromen heeft personele gevolgen. De grootste geldstroom betreft de ambulante begeleiding. Door de wettelijke overgangsregelingen is geregeld dat er voor het speciaal onderwijs tot 1 augustus 2016 financiële zekerheid is voor dit personeel. Met de bepaling in dit besluit wordt gerealiseerd dat als er in het kader van de overgangsregelingen nog geen of onvoldoende afspraken zijn gemaakt over een aantal personeelsleden, de betrokken werkgevers of de betrokken personeelsorganisaties om een op overeenstemming gericht overleg kunnen vragen aan het samenwerkingsverband. Daarmee wordt de expertise van deze mensen zo veel mogelijk behouden voor het onderwijs.

Daarnaast is het zo dat er landelijk financiële ruimte blijft om evenveel plekken in het speciaal onderwijs te behouden en dus ook de daarbij behorende werkgelegenheid. Wel wordt het geld voor zware ondersteuning gelijk verdeeld over de regio's (verevening). Dit gebeurt stapsgewijs zodat de scholen hun ondersteuningsmogelijkheden hierop kunnen aanpassen en het speciaal onderwijs, ook wat betreft de personele gevolgen, toe kan groeien naar de nieuwe situatie.

§1.7 Bekostiging

De leden van de VVD-fractie vragen waarom alleen het personele deel is opgenomen in dit besluit en of het voor kleine zelfstandige scholen op deze wijze nog te overzien is op welke middelen ze aanspraak kunnen maken.

In de wet is vastgelegd dat de bedragen voor personele bekostiging zijn opgebouwd uit een hoeveelheid formatie per leerling die bij algemene maatregel van bestuur wordt vastgelegd, vermenigvuldigd met een bedrag. Dat bedrag wordt bij ministeriële regeling vastgesteld. Dit is niet van toepassing voor de materiële instandhouding. Voor de personele

bekostiging en de materiële bekostiging worden de bedragen alleen bij ministeriële regeling vastgesteld.

Daarna verwijzen de leden van de VVD-fractie, inzake cluster drie en vier, naar de motie van de leden Elias/Ferrier⁷ inzake overleg en bekostiging van tytlytscholen en vragen zij hoe het onderhavige besluit zich verhoudt tot bekostiging via het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. In deze AMvB worden geen wijzigingen aangebracht in de bekostiging voor leerlingen die een combinatie van onderwijsondersteuning en zorg nodig hebben.

De leden van de VVD-fractie vragen vervolgens of er inmiddels al gesproken is over ontschotting.

Ouders kunnen voor een indicatie voor zorg voor hun kind nu een beroep doen op de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ). Als kinderen die zorg krijgen vanuit de AWBZ naar school gaan en vanwege hun beperking of ziekte ook in het onderwijs AWBZ-zorg nodig hebben, kan die zorg mee geïndiceerd worden in zijn of haar AWBZ-indicatie. Het gaat dan om begeleiding-individueel, persoonlijke verzorging en verpleging in aanvulling op wat de school biedt. Bij de indicatie wordt rekening gehouden met het feit dat het kind onderwijs volgt en vindt naar rato aftrek plaats van de AWBZ-zorg. Om een betere toegang tot de combinatie van onderwijsondersteuning en zorg te bieden, wordt in het wetsvoorstel langdurige zorg (Wlz) voorgesteld geen aftrek van de zorgbekostiging meer plaats te laten vinden voor de uren waarin een kind onderwijs volgt. Daarmee wordt vormgegeven aan ontschotting. Dit wetsvoorstel ligt nu voor in uw Kamer.

Ook vragen de leden van de VVD-fractie of op het ministerie inzichtelijk is gemaakt dat er nog veel onduidelijkheden voor tytlytscholen zijn met betrekking tot de overlap tussen het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De sectororganisaties, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, VWS en OCW hebben recentelijk een handreiking uitgebracht over de veranderingen in de organisatie van onderwijsondersteuning in combinatie met zorg voor leerlingen met een grote zorgvraag. Deze veranderingen zijn het gevolg van de Wet passend onderwijs, de herziening van de AWBZ en de Jeugdwet. In aanvulling op de handreiking informeren en ondersteunen de genoemde partijen de betrokken scholen en de gemeenten bij de invoering van de nieuwe wetgeving via een helpdesk en voorlichtingsbijeenkomsten.

Tot slot vragen de leden van de VVD-fractie of de administratieve lasten voor specifiek deze scholen apart berekend kunnen worden en inzichtelijk gemaakt kunnen worden.

De administratieve lasten voor de tytlytscholen maken onderdeel uit van de totale administratieve lasten zoals die zijn berekend bij de invoering van de wet passend onderwijs. De lasten die onder andere zijn genoemd, zijn het opstellen van een ontwikkelingsperspectief en het aanvragen en registreren van een toelaatbaarheidsverklaring van een leerling die tot de school wordt toegelaten. Deze lasten zijn niet anders dan voor de andere scholen in het (voortgezet) speciaal onderwijs. In het (voortgezet) speciaal onderwijs, waaronder de tytlytscholen, kunnen leerlingen ook te maken hebben met de AWBZ-zorg. Om dit te integreren met de ondersteuning die de school biedt, zal er afstemming moeten plaatsvinden met de zorg vanuit de AWBZ. Deze lasten zijn niet berekend in het kader van de nu voorliggende AMvB passend onderwijs. Reden hiervoor is, zoals eerder aangegeven, dat in deze AMvB geen wijzigingen worden aangebracht in de bekostiging aan leerlingen op tytlytscholen die een combinatie van onderwijsondersteuning en zorg nodig hebben en daarmee ook niet voor de hiermee gemoeide administratieve lasten.

---

⁷ Kamerstuk 33 106, nr. 73.

De leden van de PvdA-fractie vragen hoe groot het budget is voor de groeiregeling. Het budget dat met ingang van 1 augustus 2014 beschikbaar komt voor samenwerkingsverbanden om de groei van het aantal leerlingen vanaf de teldatum te bekostigen, is structureel 35 miljoen. Voorts vragen deze leden hoe groot op dit moment de groei van het aantal leerlingen vanaf de teldatum is. De kosten van de groei tussen 1 oktober 2013 en 16 januari 2014 bedragen € 17,5 miljoen. Hiermee zijn circa 1100 leerlingen gemoeid. Voor het schooljaar 2014–2015 zal DUO nog eenmaal de groeiregeling voor wat betreft de groei tussen 01-10-2013 en 16-01-2014 uitvoeren. Om dit mogelijk te maken worden deze kosten van de groei eenmalig in mindering gebracht op de lumpsum van de samenwerkingsverbanden. Vanaf augustus 2015 wordt het volledige budget voor de groei toegevoegd aan de lumpsum voor de samenwerkingsverbanden. Daarna vragen zij wat de verwachte groei is tot 1 augustus 2014. De verwachte groei van het aantal leerlingen na 16 januari 2014 en tot 1 augustus 2014 is niet bekend. Tot slot vragen deze leden waar het budget voor de groei dat beschikbaar komt voor de samenwerkingsverbanden op is gebaseerd. Dit budget is gebaseerd op de uitputting van de groeiregeling in 2012–2013.

De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris voornemens is om de veranderende geldstromen (bijvoorbeeld van speciaal onderwijs naar de samenwerkingsverbanden) in kaart te brengen. Samenwerkingsverbanden moeten een jaarverslag met bijbehorende jaarrekening indienen waarin deze geldstromen zichtbaar zijn. Volgens de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs moeten schoolbesturen daarbij apart registreren en rapporteren wat de «ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage samenwerkingsverband» zijn. Dat kan zowel een ontvangen bedrag zijn als een bedrag wat een school aan het samenwerkingsverband heeft betaald. Zo ontstaat inzicht in deze geldstromen.

53.1 Uitvoering en handhaving

De leden van de VVD-fractie vragen naar het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs op het ontwikkelingsperspectief en vragen of het toezichtkader naar aanleiding van deze AMvB wordt aangepast en vanaf wanneer dit besluit de grondslag voor toezicht is. De randvoorwaarden zoals opgenomen in dit besluit worden inderdaad opgenomen in het toezichtkader van de inspectie. Voorts vragen de leden of de inspectie in het toezicht steekproefsgewijs kan aantonen of de begeleiding van het perspectief naar tevredenheid geschiedt en of dat ook onderdeel uitmaakt van het toezicht. De inspectie kan dit in het toezicht doen door gebruik te maken van onderzoek naar bijvoorbeeld de tevredenheid van ouders over de school en de begeleiding van de leerling en van klachten die over het ontwikkelingsperspectief worden ingediend bij de school. Tot slot vragen deze leden of de inspectie ook kijkt naar de hoeveelheid klachten per samenwerkingsverband. Deze vraag wordt bevestigend beantwoord; ook bij het toezicht op de samenwerkingsverbanden zijn klachten die het samenwerkingsverband ontvangt en de afhandeling daarvan een belangrijke informatiebron voor de inspectie. De inspectie betreft daarbij ook eventuele geschillen die bij de landelijke geschillencommissie passend onderwijs zijn voorgelegd en de afhandeling daarvan door het samenwerkingsverband.

De leden van de PvdA-fractie zijn benieuwd naar de rol van de Inspectie van het Onderwijs ten aanzien van het instemmingsrecht van ouders op

het handelingsdeel van het ontwikkelingsperspectief. Hoe wordt hier straks op gehandhaafd, zo vragen deze leden.

Wetgeving op dit punt is in de maak. Het toezicht van de inspectie op dit onderdeel zal waarschijnlijk analoog aan het toezicht van de inspectie op het handelingsplan worden ingevuld. De inspectie zal controleren of een deel van het ontwikkelingsperspectief is ondertekend door de ouder(s).

§3.2 Administratieve lasten

De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre de administratieve lasten zullen toenemen doordat een deel hiervan reeds onderdeel is van het opzetten van de ondersteuningsplannen van de samenwerkingsverbanden.

De administratieve lasten voor de samenwerkingsverbanden nemen af met € 0,5 mln. Dit komt doordat een aantal verplichtingen verdwijnen die structureel administratieve lasten met zich meebrachten en doordat het ondersteuningsplan één keer per vier jaar moet worden opgesteld, terwijl de huidige zorgplannen jaarlijks moeten worden opgesteld. Deze lastenberekening maakte onderdeel uit van het wetsvoorstel passend onderwijs. De nu voorliggende AMvB leidt niet tot nieuwe administratieve lasten.

Deze leden vragen vervolgens of hierover overlegd is met de samenwerkingsverbanden.

De lastenberekening is niet vooraf besproken met de samenwerkingsverbanden omdat die ten tijde van het opstellen van het wetsvoorstel passend onderwijs nog niet waren gevormd.

Vervolgens vragen de leden van de SP-fractie of het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap ramingen van deze kosten heeft opgesteld alvorens tot deze conclusie te komen.

De berekening van de administratieve lasten voor de samenwerkingsverbanden is opgesteld op basis van de kennis over de lasten die de al bestaande samenwerkingsverbanden weer samen naar school en de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs hebben voor het jaarlijks opstellen van het (regionaal) zorgplan en de verantwoording over de middelen die zij ontvangen.

Tenslotte vragen deze leden in hoeverre de overgangsregeling precies voorziet in financiële compensatie voor kosten die in de eerste jaren na invoering worden gemaakt in de zin van (extra) administratieve lasten.

Er is een overgangsbekostiging ingericht om de overgang van het oude naar het nieuwe bekostigingssysteem soepel te laten verlopen. Omdat de administratieve lasten afnemen ten opzichte van de huidige situatie hoeft niet te worden voorzien in een financiële compensatie.